«نهر» در «نهر» ده اجاره‌نشینی ارسالم، محله قدیمی «باغ‌سار» شهر ۷۰ سال پیش برق گرفت

دفتر ثبت اسناد و املاک «نهر» ۷۰ سال پیش برق گرفت و هنوز کسی نمی‌داند چرا اسمش را گذاشتند «نهر»

نهر، ده اجاره‌نشینی در ۴۰ کیلومتری جنوب شهر ارسالم، ۷۰ سال پیش برق گرفت. روز ۱۲ مهر ۱۳۳۴ ه.ش، وقتی اولین تیر چراغ برق در میدان اصلی ده برپا شد، مردم آن را «نهر» نامیدند. امروز هیچ نهری در ده نیست. اما هنوز هیچ کس نمی‌داند چرا. این گزارش، که حاصل گفت‌وگو با ۱۲ ساکن و بررسی اسناد ثبت است، می‌کوشد ریشه این نام را روشن کند.

ده نهر در دشت پهن‌دره قرار دارد و ۳۱۰ خانوار دارد. مردم کشاورز هستند و گندم، پنبه و خربزه می‌کارند. آب مزارع از قنات‌هایی می‌آید که از کوه‌های دور به ده می‌رسد. هیچ رودخانه‌ای در ده یا نزدیک آن جاری نیست. برق ده تا سال ۱۳۳۴ با دیزل‌ژنراتور کار می‌کرد و فقط ۶ ساعت در شب روشن بود. وقتی برق آمد، مردم فکر کردند باید نام ده را عوض کنند تا با آن هماهنگ باشد.

در اسناد ثبت، نام ده تا سال ۱۳۳۴ «باغ‌سار» ثبت شده است. اما پیرمردها می‌گویند مردم همیشه به آن «نهر» می‌گفتند، حتی قبل از آمدن برق. دلیل آن ساده است: در زبان محلی، «نهر» به جریان آب در قنات گفته می‌شود، نه رودخانه. وقتی مردم می‌گفتند «نهر ما خشک شده»، منظورشان قنات بود. برق آمد و مردم فکر کردند باید نام را با چیزی که می‌بینند هماهنگ کنند، نه با چیزی که می‌شنوند.

تغییر نام رسماً در دفتر ثبت ثبت شد و هزینه آن ۴۰ تومان بود. هیچ اعتراضی ثبت نشد. اما در عمل، مردم ۱۰ سال دیگر هم به ده می‌گفتند «باغ‌سار». فقط نسل جوان‌تر شروع کرد به گفتن «نهر» و امروز همه آن را می‌شناسند. این نشان می‌دهد که نام رسمی و نام محلی می‌توانند سال‌ها کنار هم زندگی کنند بدون آنکه کسی ناراحت شود.

(مقدمه/ آغاز در اندرونه‌ها)

نهر، ده تنگ‌آب، ۷۰ سال پیش برق گرفت و هنوز کسی نمی‌داند چرا اسمش را گذاشتند «نهر»